

Kuş Gözlemciliği ve Burdur Kuşları

Birdwatching and Birds of Burdur

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
6. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ - BURDUR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Yabani kuşları doğal ortamlarında gözlemlemeyi ve tanımlamayı temel alan, hobi olarak ya da bilimsel amaçlar için yapılan uğraşa kuş gözlemciliği, bunu yapanlara da kuş gözlemcisi denir.

Kuşları izlemeye meraklı herkes kuş gözlemcisi olabilir.

Birdwatching is an activity which is based on observing and identifying wild birds in their natural environment, as a hobby or for scientific purposes. People doing this activity are called birdwatchers.

Anyone interested in watching birds can be a birdwatcher.

Kılıçgaga - Pied Avocet - *Recurvirostra avosetta*

NELER GEREKLİDİR ? *WHAT IS REQUIRED?*

Kuş gözlemi için başlangıçta bir çift göz ve bir çift kulak da yeterlidir.

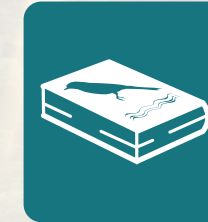
Kuşları daha iyi görmek, tanımlayabilmek ve not almak için;

Initially, a pair of eyes and a pair of ears are sufficient for birdwatching.

To see birds better, to identify and to take notes;

Dümbün
Binoculars

Kuş Rehber Kitabı
Bird Guide Book

Not Defteri
Notebook

NE ZAMAN KUŞ GÖZLEMİ YAPILIR ?

WHEN TO DO BIRDWATCHING?

- Her mevsim, her saat ve her yerde kuş gözlemi yapılabilir.
 - Ülkemiz ve bölgemizde her mevsim farklı kuşlar gözlemlenebilir.
 - Yerli kuşlarımızı tüm yıl boyunca,
 - Yaz konuklarımızı yaz ayları boyunca ürettiği ve beslendiği alanlar çevresinde,
 - Kış konuklarımızı kış ayları boyunca göller başta olmak üzere tüm sulak alanlarımız ve çevresinde,
 - Rastlantısal konukları ise her an her yerde gözlemlenebilir.
- Birdwatching can be done every season, every hour and everywhere.
 - Different birds can be observed every season in our country and region.
 - Our local birds can be observed all year around,
 - Our summer visitors can be observed around the areas where they breed and feed during summer season,
 - Our winter visitors can be observed during winter season, in and around all the wetlands and especially around the lakes,
 - Vagrants can be observed anywhere at anytime.

Erguvani balıkçıl - Squacco Heron - *Ardeola ralloides*

KUŞ GÖZLEMİ NEREDE YAPILIR ?

WHERE TO DO BIRDWATCHING?

- Evde, işte, okulda, şehir merkezlerindeki park ve bahçelerde,
 - Orman ve koruluklarda,
 - Göl, lagün, delta, deniz kıyısı, boğaz gibi sulak alanlarda,
 - Meyve bahçeleri ve tarlalarda,
 - Ovalar, yaylalar, dağlar ve çayırlarda,
 - Milli parklar, kuş cennetleri ve korunan tüm alanlarda.
- At home, at work, at school, in the city parks and gardens,
 - In forests and woods,
 - In wetlands such as lake, lagoon, delta, seashore, gorge,
 - In fruit gardens and fields,
 - In plains, plateaus, mountains and meadows,
 - In national parks, bird sanctuaries and all protected areas.

Kaşıkgaga - Northern Shoveler - *Anas clypeata*

KUŞ GÖZLEMİNİN FAYDALARI

BENEFITS OF BIRDWATCHING

- Doğada daha fazla vakit geçirme,
- Zarar vermeden doğadan keyif alma,
- Farkındalığın artması: çevreye ve dünyaya karşı algıları daha açık olma,
- Yeni dostluklar ve sosyalleşme,
- Birçok doğal alan görüp gezme,
- Doğa koruma ve bilimsel çalışmalar için kuşlar ve alanlarla ilgili veri toplama,
- Biyomimikrinin (kuşları taklit ederek tasarım) farkına varıp bilime ilgi duyma (uçak, hızlı tren, kask, helikopter tasarımlarında kuşlardan ilham alınması gibi),
- Öğrencilerin akademik başarısını artırması,
- Fiziksel, ruhsal ve duygusal olarak olumlu etki etmesi.
- Kuş gözlemi sırasında kelebekler, kurbağa ve sürüngenler, mantarlar, bitkiler, su canlıları ve memeli hayvanlar diğer canlıların da, gözlemeye öğrenilmesi
- Doğa korumacı kimliği edinilmesi.
- Spending more time in nature,
- Enjoying the nature without harming it,
- Increased awareness: being more receptive to the environment and the world,
- New friendships and socialization,
- Seeing and wandering many natural areas,
- Data collection on birds and areas for nature conservation and scientific studies,
- Noticing biomimicry (design by imitating birds) and interest in science (get inspiration from birds in designs of aircraft, high - speed train, helmet, helicopter etc.),
- Increasing academic success of students,
- Positive effects in physical, spiritual and emotional terms,
- Learning to observe other animals such as butterflies, frogs and reptiles, fungi, plants, aquatic organisms and mammals, while observing birds,
- Obtaining a conservationist identity.

ETİK KURALLAR

ETHICAL RULES

İlk temel unsur, kuşlara ve çevrelerine içten bir saygıdır.

Üreme, kur, yumurta, yavru zamanı yuvalara yaklaşılmamalı ve asla dokunulmamalıdır.

Kuşlara doğru ilerlerken dikkatli olup, ani hareketler yapmayıp, gereğinden fazla yaklaşmamaya özen göstermeliyiz. Çok yaklaşmak onları korkutacak ve kaçmalarına neden olacaktır.

Göçmen kuşlar yorgun ve aç olabilirler ve dinlenmekten veya beslenmekten alıkonulmamalıdır.

Kuşların yaşam alanları temiz bırakılmalıdır.

The first basic element is a sincere respect for birds and their environment.

Nests should not be approached or touched during breeding, courtship, egg-laying, hatching and offspring periods.

We must be careful while moving towards the birds, shouldn't make sudden movements and not approach too much. Getting too close will scare them and make them escape.

Migratory birds may be tired and hungry, so they should not be restrained from resting or feeding.

Birds' habitats should be left clean.

Gece balıkçılı - Black-crowned Night Heron
Nycticorax nycticorax

ETİK KURALLAR

ETHICAL RULES

- Doğal alanlara baskı yaratmamak için doğa etkinlikleri büyük gruplar yerine küçük gruplarla yapılmalı,
 - Tek başına veya grup halinde, olabildiğince sessiz ve fısıldayarak yürünmeli,
 - Habitatlara zarar verilmemeli (dalları kırmak, bitki örtüsünü yüreyerek ya da araçla çiğnemek zarar verir),
 - Çöpler orada bırakılmamalı,
 - Dürbün ve kamera objektifleri insanlara veya evlere doğrultmamaya dikkat edilmeli,
 - Kuşları fotoğraflarken flaş kullanmaktan kaçınılmalı, kuşları fotoğraflarken, gözlemlerken rahatsız olurlarsa geri çekilmeli,
 - Doğada fotoğraf çekiminde ve gözleminde kuşları beslememeli.
- Nature activities should be done with small groups instead of large groups, in order not to put pressure on natural areas,
 - Walk alone or in a group, as quiet and whispering as possible,
 - Habitats should not be damaged (breaking branches, stepping or driving on the vegetation creates damage),
 - Trashes shouldn't be left there,
 - Binoculars and camera lenses should not be directed at people or their houses.
 - Avoid using flash while photographing birds. If they are disturbed while photographing and observing, you should retreat.
 - We should not feed birds during nature photography and observation.

BURDUR KUŞLARI

BIRDS OF BURDUR

Ketenkuşu - Common Linnet - *Linaria cannabina*

Tepeli pelikan - Dalmatian Pelican - *Pelecanus crispus*

Gece balıkçılı - Black-crowned Night Heron - *Nycticorax nycticorax*

Küçük sıvacıkuşu - Krüper's Nuthatch - *Sitta krueperi*

Macar ördeği - Red-crested Pochard - *Netta rufina*

Kaşıkgağa - Northern Shoveler - *Anas clypeata*

Gri balıkçılı - Grey Heron - *Ardea cinerea*

Sığır balıkçılı - Cattle Egret - *Bubulcus ibis*

BURDUR KUŞLARI

BIRDS OF BURDUR

Gülen sumru - Gull-billed Tern - *Gelochelidon nilotica*

Erguvani balıkcıl - Purple Heron - *Ardea purpurea*

Kızıl şahin - Long-legged Buzzard - *Buteo rufinus*

Kaya sıvacıkuşu - Rock Nuthatch - *Sitta neumayer*

Akkuyruklu kartal - White-tailed Sea Eagle - *Haliaeetus albicilla*

Küçük kartal - Booted Eagle - *Hieraaetus pennatus*

Flamingo - Greater Flamingo - *Phoenicopterus roseus*

Çaprazgaga - Red Crossbill - *Loxia curvirostra*

BURDUR KUŞLARI

BIRDS OF BURDUR

Akgerdanlı ötleşen - Common Whitethroat - *Sylvia communis*

Florya - European Greenfinch - *Chloris chloris*

Yalıçapkını - Common Kingfisher - *Alcedo atthis*

Küçük balaban - Little Bittern - *Ixobrychus minutus*

Alaca balıkcıl - Squacco Heron - *Ardeola ralloides*

Suna - Common Shelduck - *Tadorna tadorna*

Gökkuşgun - European Roller - *Coracias garrulus*

Karaalınli örümcekkuşu - Lesser Grey Shrike - *Larus minor*

BURDUR KUŞLARI

Cakır - Northern Goshawk - *Accipiter gentilis*

Arıkuşu - European Bee-eater - *Merops apiaster*

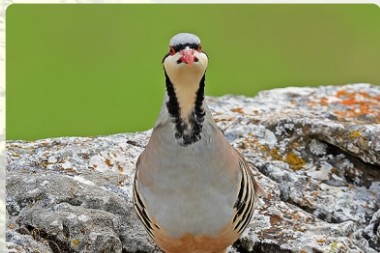
Kılıçgaga - Pied Avocet - *Recurvirostra avesso*

Balık kartalı - Western Osprey - *Pandion haliaetus*

Boz kaz - Greylag Goose - *Anser anser*

Kinalı keklik - Chukar Partridge - *Alectoris chukar*

Maskeli ötlegən - Sardinian Warbler - *Sylvia melanocephala*

Bahri - Great Crested Grebe - *Podiceps cristatus*

KUŞLAR NEDEN GÖÇ EDER ?

Kuşların dünyanın bir yerinden diğerine düzenli olarak hareket etmesi yaban hayatının harikalarından biridir. Her yıl ilkbaharda başta Afrika'dan, kuzey enlemlere göç eden kuşlar, sonbaharda tersine kuzeyden güney enlemlere göç ederler. Türkiye önemli kuş göç yollarında bulunmaktadır.

Kuşlar; yiyecek bulmak, üremek, yeni yuva yerleri bulmak, zorlu iklim koşullarını atlatmak, göç rotalarını yeni nesillere aktarmak için göç ederler.

Bazı türler kışın yer değiştirir. Kuzeyde havaların soğuması ile besin bulamayan kuşlar Tropical yerler yerine yakında bulunan daha ılıman ve daha kolay besin bulacakları yerlere göç ederler.

Bazı türler ise çok yakın mesafelere göç ederler.

It is one of the wonders of wildlife that birds move regularly from one part of the world to another. Every year birds migrate primarily from Africa to the northern latitudes in spring and on the contrary, they migrate from the north to the southern latitudes in autumn. Turkey is located on important bird migration routes.

Birds migrate to find food, breed, find new nest sites, survive the harsh climatic conditions, and transfer migration routes to new generations.

Some species change places in winter. With the cooling of the air in the north, birds that cannot find food migrate to the places which are warmer and where they can find nutrients easier, instead of Tropical places.

Some species migrate to very close distances.

YÖN BULMA

FINDING DIRECTION

Göçte kuşlar güneş, ay ve yıldızları pusula olarak kullanabiliyorlar. Göç sırasında kuşlar kalıtsal olarak gidecekleri yönü gündüzleri güneşe göre saptayabilirler. Gece göç eden kuşlar ise yıldızların konumuna bakarak yönlerini saptarlar.

Bazı kuşların dünyanın manyetik alanını hissettikleri ve bunu yerçekimiyle birlikte kullanarak yön bulmak için kullandıkları düşünülmektedir.

During migration, birds can use the sun, moon and stars as a compass. During migration, as a matter of inheritance, birds can determine the direction according to the sun during the day. On the other hand, birds migrating at night determine their direction by looking at the position of the stars.

It is thought that some birds feel the magnetic field of the earth and use it with gravity to find direction.

Boz kaz - Greylag Goose - Anser anser

Kızıl şahin - Long-legged Buzzard - Buteo rufinus

FARKLI GÖÇ ŞEKİLLERİ

DIFFERENT MIGRATION TYPES

En belirgin farklılıklardan biri süzülen kuşlarla, kanat çırpıp aktif uçucular arasındadır. Kartal, şahin, atmaca vb. gündüz yırtıcı kuşları ile leylek ve pelikanlar süzülen kuşlardır. Bu kuşlar göç ederken gündüzleri yerden yükselen sıcak hava akımlarına (termallere) bağımlıdır. Termal ile yükselip bir diğer termale kadar süzülerek göçte yol alırlar. Bu sıcak hava akımları geniş su kitleleri üzerinde bulunmadığından denizleri aşamazlar. Kıyı kenarını izleyerek gündüzleri uçarlar ve denizleri karaların birbirlerine en çok yaklaştıkları bölgelerden geçerler.

Pek çok ötücü kuş, yağmurcun ve su kuşu yer şekillerine bağlı kalmaksızın geniş bir cephe şeklinde geceleri göç ederler.

One of the most significant differences is between the soaring birds and the active volatiles flapping their wings. Eagle, hawk, sparrow hawk, etc. are diurnal raptors while storks and pelicans are soaring birds. These birds dependent on the hot air drafts rising from the ground (thermals) during the day while migrating. They rise up with thermal and glide until they find another thermal during migration. They cannot cross the seas because these hot air drafts are not found on large masses of water. They follow the coastal edge and fly during the day and pass the seas through the regions where the land is most close to each other.

For instance many songbirds, plovers and waterfowl migrate at night in the form of a wide façade, regardless of ground patterns.

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ ?

DID YOU KNOW?

◆ Dünyada 18 bine yakın kuş türü varken, Türkiye'de 485, Burdur'da 281 kuş türü vardır.

◆ Kuşların gözleri başlarının yanlarındadır. Baykuşların gözleri ise insanlar gibi öne dönüktür.

◆ Baykuşlar kafasını 270 dereceye kadar çevirebilirler.

◆ Kuşların kulak kepçeleri yoktur, kulakları gözlerinin arkasında ve biraz altında tüylerle kaplıdır.

◆ Ördek ve su kuşları gagaları ile vücutlarındaki yağı tüylerine sürerler. Böylece bu kuşların tüyleri suda ıslanmaz.

◆ Bir peçeli baykuş türü yılda 1000 adet fare tüketir. Baykuşlar güve, böcek, fare ve yılan başta olmak üzere sürüngenlerle beslenirler.

◆ Yalıçapkınının gagasından ilham alınarak hızlı trenler edilmiştir.

◆ While around 10 thousand species of birds are available in the world; 485 are in Turkey and 281 bird species are in Burdur.

◆ Birds' eyes are next to their heads. However, the eyes of the owls are directed to the front, as in humans.

◆ Owls can turn their head up to 270 degrees.

◆ Birds do not have auricles, their ears are covered with feathers behind and slightly below their eyes.

◆ Duck and waterfowl apply the oil in their bodies to their feathers with their beaks. Thus the feathers of these birds do not get wet in the water.

◆ A barn owl consumes 1000 mice per year. Owls feed on reptiles, especially moths, insects, mice and snakes.

◆ High - speed trains were invented with the inspiration by the beak of the kingfisher.

Kukumav - Little Owl - *Athene noctua*

Suna - Common Shelduck - *Tadorna tadorna*

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ ?

DID YOU KNOW?

◆ Ebabiller uyuma, çiftleşme ve beslenmesini havada yaparlar. Sadece üreme zamanı yuvaya konarlar.

◆ Ebabiller yavrularını beslemek için, ebeveynleri havada günde 100.000 sinek-böcek toplayabilir.

◆ Kuşlar iyi birer dalgıç ve sualtı yüzücüleridir. Örneğin karabataklar 40 metreye kadar dalabilir.

◆ Sanılanın aksine kartallar ve kargalar uzun yaşamazlar.

Kargalar kısa ömürlü kuşlardır, doğal ortamında en uzun yaşamış leş kargasının yaşı 19'dur.

Kartalların doğada yaş ortalamaları 20 - 30 yaş arasındadır. Kayıtlara giren doğada en uzun yaşayan kartalın yaşı 32'dir.

◆ Swifts sleep, mate and feed in the air. They land to the nest only at breeding time.

◆ To feed their offspring, parent swifts can collect 100,000 fly - insects per day in the air.

◆ Birds are good divers and underwater swimmers. For example, cormorants can dive up to 40 meters.

◆ Contrary to popular belief, eagles and crows do not live long.

Crows are short - lived birds; the oldest carrion crow living in the nature is 19 years old.

The mean age of eagles in nature is between 20 and 30 years. The longest living eagle in the nature as recorded is 32 years old.

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ ?

DID YOU KNOW?

◆ Burdur'da da görülen “Anadolu sıvacısı”, ulusal kuşumuz sayılabilecek Türkiye'ye özgü bir kuş türüdür.

◆ Dünyadaki en küçük kuş 'Arı sinek kuşu' (*Mellisuga helenae*), 5 cm boyunda, 1,8-2 gr ağırlığında, saniyede 80 kere kanat çırpabilen, hiç durmadan 20 saat boyunca havada kalabilen bir kuş.

◆ Türkiye'nin en küçük kuşu 'Çalıkuşu' (*Regulus regulus*), 6,5-8,5 cm boyunda, 6 gr ağırlığındadır.

◆ Dünyadaki en büyük kuş Madagaskar'da yaşayan 400 kg ağırlığında Fil kuşlarıdır.

◆ Türkiye'deki en büyük uçan kuş 'Kara akbaba' (*Aegypius monachus*), 7000-12500 gr ağırlığında, 250-295 cm kanat açıklığına sahip, 100-110 cm boyundadır.

◆ "Krüper's nuthatch" also seen in Burdur is a bird species native to Turkey, which can be considered as our national bird.

◆ The smallest bird in the world named Bee-hummingbird (*Mellisuga helenae*) is 5 cm tall, 1.8 - 2 g in weight, is able to flap its wings 80 times per second and stay in the air for 20 hours without stopping.

◆ Turkey's smallest bird, Goldcrest (*Regulus regulus*) is 6,5 - 8,5 cm length and weighs 6g.

◆ The largest bird in the world is the elephant birds weighing 400 kg in Madagascar.

◆ The largest bird in Turkey is the Cinereous vulture (*Aegypius monachus*) with 7 to 12.5 kg in weight, 250 to 295 cm wingspan and 100 to 110 cm length.

Akkuyruklu kartal - White-tailed sea eagle - *Haliaeetus albicilla*

Flamingo - Flamingo - *Phoenicopterus roseus*

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ ?

DID YOU KNOW?

◆ Dünyanın en hızlı uçan kuşu 'Gökdoğan' (*Falco peregrinus*) 'dır. Havada yatay hızı saatte 180 kilometreye kadar çıkabilen Gökdoğan'ın avlanırken dalış hızı ise saatte 320 kilometreye kadar çıkabilmektedir.

◆ 5,8 ile 18 kg arasındaki ağırlığı ve 1 metre boyu ile Türkiye'nin en büyük kuşlarından biri toymuşdur.

◆ Flamingolar ülkemizde başta tuz çıkartılan tuzlalarda olmak üzere sulak alanlarda ve Burdur'da da bulunmaktadır. Rekor sayı ise 90 bin flamingo ile Adana Akyatan Gölü'nde 2017'deki sayıdır.

◆ Dünyada nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan “Dikkuyruk ördeği” Burdur'da görülmektedir.

◆ The world's fastest bird is Peregrine falcon (*Falco peregrinus*). Peregrine falcon's horizontal speed in the air can be up to 180 kilometres per hour, and its speed can reach up to 320 kilometres per hour while diving for hunting.

◆ One of Turkey's largest birds is the “Great bustard” with 5.8 to 18 kg in weight and with a length of 1 meter.

◆ Greater flamingos are found in particularly in salterns, in wetlands and also in Burdur in our country. The record number of 90 thousand flamingos was counted in 2017 at Lake Akyatan in Adana.

◆ The “White headed duck” which is a globally endangered species and is seen in Burdur.

KUŞ GÖZLEMCİLİĞİ VE BURDUR KUŞLARI

BIRDWATCHING
AND BIRDS OF BURDUR

 Tamer YILMAZ

 Bahçelievler Mah. Stadyum Cad. No:1 Doğa Koruma ve Milli Parklar 6. Bölge Müdürlüğü
Burdur Şube Müdürlüğü - Burdur/MERKEZ

 0 248 233 31 43

 bolge6.dkmp@tarimorman.gov.tr burdur.dkmp@tarimorman.gov.tr